Ўзбекистон — келажаги буюк давлат

Халқ сўзи

1991 йил 1 январдан чиқа бошлаган

Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси ва Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг газетаси

24 август, пайшанба 1995 йил
Сотувда эркин нархда.
№ 163 (1165)

ТИНЧЛИК, БАРҚАРОРЛИК, ҲАМКОРЛИК!

Шу йил сентябрь ойида Тошкентда бўлиб ўтадиган халқаро семинар-йиғилишнинг шиори ана шундай

ТОШКЕНТ * TOSHKENT

ИШОНЧ ЁРЛИҒИ ТОПШИРИЛДИ

23 август куни Австралия Республикасининг Ўзбекистондаги Фавқулодда ва Мухтор элчиси этиб тайинланган Жефри Роберт Бентли мамлакатимиз Президенти Ислом Каримовга ишонч ёрлиғини топширди.

— Австралия ҳукумати Ўзбекистоннинг бозор иқтисодиёти муносабатларини шакллантириш йўлида талай муваффақиятга эришаётганини қутлайди, — деди Жефри Роберт Бентли ишонч ёрлиғини топширар экан. — Мамлакатларимиз қишлоқ хўжалиги, тоғ-кон саноати, молия ва малакали мутахассислар тайёрлаш соҳасида ҳамкорлик қилиш учун катта имкониятларга эга.

Мен ўз фаолиятим давомида ушбу ҳамкорликни янада равнақ топтириш учун бор куч ва ғайратимни ишга солишни шарафли бурчим деб биламан.

Президент Ислом Каримов Ўзбекистон билан Австралиянинг турли қитъаларда жойлашгани ўзаро алоқаларимизни ривожлантиришга тўсиқ бўла олмаслигини таъкидлади. Чунки, мамлакатларимиз узоқ муддатли ҳамкорлик муносабатларини ўрнатишдан манфаатдордир. Республикамиз Президенти Жефри Робертнинг масъулиятли ишида муваффақият тилаб, унинг Ўзбекистондаги фаолияти ҳар икки давлат ўртасидаги муносабатларни янада мустаҳкамлашига умид билдирди.

Ишонч ёрлиғини топшириш маросимида Ўзбекистон Республикаси ташқи ишлар вазири А. Комилов иштирок этди.

(ЎзА).

• Ишонч ёрлиғини топшириш муносабати билан

АВСТРАЛИЯНИНГ ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИДАГИ ФАВҚУЛОДДА ВА МУХТОР ЭЛЧИСИ ЖЕФРИ РОБЕРТ БЕНТЛИ

1941 йилда Форбсда туғилган (Янги Жанубий Уэльс, Австралия). Ньюкасл университетида таҳсил олган. Ижтимоий фанлар бакалаври.

1963 йилдан — Австралия Ташқи ишлар вазирлиги ходими.

1964—1973 йилларда — Австралиянинг Куала-Лумпур (Малайзия), Нью-Дели (Ҳиндистон), Пномпен (Камбоджа), Сингапурдаги ваколатхоналарида ишлаган.

1973—1976 йилларда — Австралия Ташқи ишлар ва Савдо вазирлиги Жануби-Шарқий Осиё мамлакатлари бўлими бошлиғи.

1976—1978 йилларда — давлат хизмати қўмитаси ходими.

1979—1982 йилларда — Австралиянинг Веллингтондаги (Янги Зеландия) элчиси ўринбосари.

1983 йилда — Лондондаги қирол ҳарбий коллежида ўқиган.

1984—1986 йилларда — Австралия Ташқи ишлар ва Савдо вазирлиги корпоратив бошқарма департаменти бошлиғи.

1986—1989 йилларда — Австралия Ташқи ишлар ва Савдо вазирлиги стратегик баҳолаш департаменти бошлиғи.

1989—1992 йилларда — Австралиянинг Гонгконг ва Макаодаги бош консули.

1992—1993 йилларда — Австралия Ташқи ишлар ва Савдо вазирлиги тижорат рақобатбардошлиги департаменти бошлиғи.

1993 йилда — Австралия Ташқи ишлар ва Савдо вазирининг бош маслаҳатчиси.

1994 йилда — Австралия Ташқи ишлар ва Савдо вазирлиги бошқармаси бошлиғи.

1994 йилда — Австралиянинг Россия Федерациясидаги Фавқулодда ва Мухтор элчиси этиб тайинланган.

1994 йил ноябридан бошлаб — Австралиянинг Ўзбекистон Республикасидаги Фавқулодда ва Мухтор элчиси (қароргоҳи Москва шаҳрида жойлашган).

Уйланган, уч фарзанди бор.

Ўзбекистон Республикаси Ташқи ишлар вазирлиги матбуот хизмати.

Маълумки, Ўзбекистон Республикаси Президенти Ислом Каримов 1993 йил сентябрида БМТ Бош Ассамблеясининг 48-сессиясида сўзлаган нутқида Марказий Осиёда хавфсизлик ва ҳамкорлик соҳасида БМТнинг доимий семинарини ташкил қилиш тўғрисида таклиф киритган эди.

Ўзбекистон Президентининг бу ташаббуси халқаро миқёсда катта қизиқиш уйғотди.

Мана, ниҳоят БМТ билан биргаликда Марказий Осиёда хавфсизлик ва ҳамкорлик семинар-йиғилишининг жойи ва муддати белгиланди: Тошкент, 1995 йил сентябрь.

Биз бугундан бошлаб газетамиз саҳифаларида ушбу семинар-йиғиннинг кун тартибига киритилган, қизғин баҳс-мунозараларга сабаб бўлувчи масалалар, ҳамда Тошкент анжуманидан кўзда тутилган мақсад, вазифа ва актуал муаммоларга бағишланган материалларни мунтазам бериб борамиз.

Шу муносабат билан мухбиримиз Ўзбекистон Республикаси ташқи ишлар вазири А. Х. КОМИЛОВДАН ушбу семинар ҳақида сўзлаб беришни илтимос қилди.

— Абдулазиз Ҳафизович, тинч-тотувлик, Марказий Осиё ҳамда бутун дунё халқлари ўртасидаги ҳамжиҳатлик ғоялари истиқлолнинг 4 йиллигини нишонлаш арафасида турган давлатимиз ташқи сиёсатининг асосини ташкил қилади. Кўриб турибмизки, мустақил Ўзбекистонимизнинг халқаро миқёсдаги обрў-эътибори кундан-кунга ортиб бормоқда.

Марказий Осиёда хавфсизлик ва ҳамкорлик семинар йиғинини ўтказиш ғоясини давлатимиз ташқи сиёсатининг бир кўриниши сифатида баҳоламоқ керак. Шундай эмасми?

— Албатта, бу Президентимиз И. А. Каримовнинг БМТ Бош Ассамблеясининг 48-сессиясида сўзлаган нутқидаги ташаббуснинг амалий фаолият босқичидир.

— Энг юқори халқаро минбардан кўтарилган ташаббус учун икки йил, халқаро миқёсда, айтайлик, катта муҳлат эмас...

— Тарих, жумладан, энг янги тарих биладики, бундай улкан, тадбирлар бундан ҳам узоқроқ муҳлатларда тайёрланган. Мисол учун Хельсинки Кенгашини олайлик. Аммо Тошкент семинарининг ўрни тайёрланиш муддати билан эмас, актуаллиги, катта минтақа халқлари тақдиридаги ҳаётий зарурати билан белгиланади. Тожикистон, Афғонистон ва шунга ўхшаш жаҳоннинг бошқа оловли нуқталаридаги маълум ҳодисалар, агарда бу борадаги тинчликсевар ташаббуслар реал ва аниқ бўлса, унинг ролини янада орттиради.

Шунинг учун ҳам БМТ Бош котиби жаноб Б. Ғолийнинг И. А. Каримовга йўллаган хатида Марказий Осиёда хавфсизлик ва ҳамкорлик семинар-йиғинини ўтказиш БМТ томонидан ва БМТ иштирокида амалга ошириш ташаббуси тўлиқ қўллаб-қувватланади.

Биз семинар-йиғилишига тайёргарликни Европада Хавфсизлик ва Ҳамкорлик ташкилотининг минтақавий ваколатхонаси билан ҳамжиҳатликда олиб бораяпмиз.

Кўпгина қўшни давлатлар Ўзбекистон ташаббусини қўллаб-қувватлажакларини изҳор этишди: Россия 1994 йил 2 мартдаги «Россия Федерацияси ва Ўзбекистон ўртасидаги ҳамкорликни тараққий топтириш ва чуқурлаштириш Деклорацияси»да ҳамда Россия Федерациясининг Бош вазири В. Черномирдиннинг Ўзбекистонга ташрифи давомида, Қозоғистон ва Қирғизистон эса 1995 йил апрель ойидаги Чимкентда бўлган Ўзбекистон ва Қирғизистон давлат бошлиқларининг учрашувидан кейинги коммюникеларида эътироф этилди. Америка Қўшма Штатлари семинар-йиғилиши ўтказиш ғоясини қўллаб-қувватлади ва ушбу анжуманда юксак дипломатик даражадаги вакили иштирок этиши истагини билдирди. Афғонистон, Покистон, Эрон ташқи ишлар вазирлари ҳамда Ҳиндистон ташқи ишлар бўйича давлат вазири билан семинар-йиғилиш ишида иштирок этишлари ҳақида келишиб олинди. Бундай органни ташкил қилиш ғояси давлатлараро ўтказилган семинар ва конференция ҳамда МДҲ ҳужжатларида ҳам қайд қилинган.

— Президентимиз олға сурган ғоянинг қайси томонлари улар учун маъқул тушган?

— Семинар-йиғиннинг мақсади ўзаро фикр алмашиш, ишончли минтақавий хавфсизлик тизимини яратиш йўлларини муҳокама этиш, тинчлик ва барқарорликни сақлаш, низоларнинг олдини олиш, иқтисоддаги ўзаро жипслашиш жараёнига, инсонпарварлик ва маданий соҳадаги ҳамжиҳатликларга кўмаклашишдан иборат.

Семинар-йиғилиш минтақавий хавфсизлик ва ҳамкорлик муаммоларини ҳал этиш, таҳлил қилиш, БМТ, алоҳида давлатлар ёинки бир гуруҳ давлатларга таъсирчан бўлган босқичма-босқич дипломатия учун таклиф ва тавсиялар ишлаб чиқиш вазифасини ўз олдига қўяди.

— Анжуманга қатнашувчи мамлакатлар жуғрофияси қандай?

— Энг аввало, семинар-йиғинда Марказий Осиё давлатлари қатнашиши зарур, деб ўйлаймиз.

Навбатдаги гуруҳ — бу Осиёдаги минтақа билан жипс тарихий ва маданий алоқаларга эга қўшни давлатлар. Биз ўйлаймизки, уларсиз минтақада хавфсизлик, ҳамкорлик ва барқарорликни ҳал қилиб бўлмайди.

Муҳими, биз БМТ билан яқин алоқа олиб бордик ва бу ҳамкорликни сўзсиз давом эттирмоқчимиз. Бу борада, бизнингча, БМТ Хавфсизлик Кенгашига доимий аъзо АҚШ, Россия, Буюк Британия, Франгистон, ХХР каби давлат вакилларининг қатнашиши катта аҳамиятга эга бўлади.

Тўртинчи гуруҳ қатнашчилар — бу халқаро ташкилот ва бирлашмалардир. Уларнинг орасида, сўзсиз БМТ, Европада хавфсизлик ва ҳамкорлик ташкилоти, Ислом конференцияси ташкилоти, МДҲ мамлакатларидир.

Ҳозир сиёсий ва минтақавий муҳитда Ўзбекистон минтақавий жипслаштиришга қодир давлат обрўсини ола бошлади. Шу жумладан Тошкент семинар-йиғинини минтақада жипслашиш ғоясини амалга ошириш омили деб санаса бўлади.

Семинар-йиғинининг вазифасини биз, табиийки, нафақат муаммоларни таҳлил қилиш, балки уларни ечишга аниқ йўллар ишлаб чиқишда ҳам деб биламиз. Бу ўринда қуйидаги асосий блокларни кўрсатса бўлади.

Минтақани хавфсизлик ва комплекс ядро қуролисиз майдонга айлантириш, шунингдек, бу заминни ядро қуролини тадқиқ қилиш, ишлаб чиқариш, ишлатиш, химиявий ва биологик қуроллар таҳдидидан асраш, ҳар хил низоларнинг олдини биргаликда олиш, «байналмилаллашиб» кетган жиноятлар ва терроризмга қарши курашиш бу блокда асосий вазифадир. Бу ҳатти-ҳаракатлар Марказий Осиёни барқарор тинчлик минтақасига наркобизнесдан холи ва наркотиклар транзит қилишдан қутулиш йўлига олиб чиқади.

Масалаларнинг иккинчи мажмуи — Марказий Осиё халқ хўжалиги анъанавий тармоқларининг янги технология бўйича ўзаро жипслашуви, хавфсиз энергетика, транспорт ва бошқа коммуникация, энг янги алоқа ва информация тармоқларининг ривожи билан боғлиқдир.

Экология масалалари ва энг аввало, Орол экологияси ҳам шу масалалар қамровига киради. И. А. Каримов ва Марказий Осиёнинг бошқа давлат бошлиқлари кенг кўламли ва кенг миқёсдаги халқаро Орол дастурини ишлаб чиқишни бир неча маротаба кўрсатиб ўтишган эди. Шунинг учун ҳам келгуси семинар-йиғинда мазкур масалалар мажмуи жуда долзарбдир. Масалаларнинг учинчи босқичи моҳияти эса инсонпарварлик масалалари, аҳолининг турли қатламларини ижтимоий ҳимоя қилишда давлатий ва нодавлатий тадбирлар, инсон эркинлиги ва ҳуқуқ ҳимояси, туризм ва дам олиш соҳаларидан иборат.

— Ўзбекистон Президентининг ташаббуси Тошкент семинар-йиғинига доимий мақом бериш имкониятини яратадими?

— Ҳақиқатда ҳам, бу масала 1993 йили БМТ Бош Ассамблеясининг 48-сессиясида кўтарилган пайтда тожик-афғон чегарасидаги аҳвол, Тожикистондаги ички ҳолат Марказий Осиёда халқаро ишончли хавфсизлик ва ҳамкорлик масалалари бўйича доимий фаолият кўрсатадиган ташкилот яратишни талаб қилар эди.

Бугунги кунда ҳамма Марказий Осиё давлатларида БМТ ваколатхоналари, Тожикистонда эса махсус Европада хавфсизлик ва ҳамкорлик ташкилоти ваколатхонаси фаолият кўрсатмоқда. Бундан ташқари, мен айтиб ўтганимдек, Тошкентда Европада хавфсизлик ва ҳамкорлик ташкилотининг минтақавий ваколатхонаси ҳам ишлаб турипти. Буни биз Ўзбекистон раҳбарияти ташаббусига жавоб, деб биламиз.

Яна шуни кўзда тутиш керакки, охирги икки йил мобайнида Европада хавфсизлик ва ҳамкорлик ташкилотининг масъулият минтақаси анча кенгайди. Эндиликда бу ташкилотга Марказий Осиё ҳам киради.

Минтақада бу масалаларни комплекс ҳал қилувчи шундай нуфузли халқаро институтлар бор экан, биз форумимизнинг асосий мақсади Марказий Осиё давлатлари, қўшни давлатлар, БМТ, Европада хавфсизлик ва ҳамкорлик ташкилоти ҳамда бошқа халқаро ташкилотларнинг минтақадаги хавфсизлик ва ҳамкорликнинг комплекс тизимини таъминлашдаги саъй-ҳаракатларини узвийлаштиришда ва жипслаштиришда деб биламиз. Бу семинарни ҳар йили ўтказиш кўзда тутилмоқда ва унинг ўтказилиш жойи Тошкент бўлиши шарт эмас.

Алоҳида таъкидлаб ўтмоқчиманки, унинг мақсадлари билан ҳамдард ҳар қандай давлат унда қатнашиши ва унга аъзо бўлиши мумкин. Ва ниҳоят, биз ушбу семинар-йиғинга Тошкентдаги ваколатли элчихоналар бошлиқлари, халқаро ҳамкорлик муаммолари билан шуғулланувчи халқаро тадқиқот марказлари экспертлари, оммавий ахборот вакиллари қатнашишларини жуда хоҳлардик.

Семинар-йиғиннинг шиори: ТИНЧЛИК, БАРҚАРОРЛИК, ҲАМКОРЛИК! Бу бўлғуси учрашувнинг олийжаноб, жиддий мақсад ва вазифаларини, руҳини, менимча, ўзида тўлиқ акс эттиради.

Ю. КАЗАЧЕНКО,
«Халқ сўзи» ва «Народное слово» мухбири.

РЕСПУБЛИКА СЕМИНАР-КЕНГАШИ

Сирдарё туманидаги «Синдоробод» жамоа хўжалигида ғўза баргини сифатли тўктириш масаласига бағишланган семинар-кенгаш бўлди. Уни республика қишлоқ хўжалиги вазири Р. Ҳусанов бошқарди.

Кенгашда ана шу муҳим агротехник усулни амалга оширишда хўжаликларни кимёвий ва биологик дорилар билан етарли даражада таъминлаш, техника воситаларидан унумли фойдаланиш, энг муҳими, мазкур иш жараёнида одамлар ва атроф муҳитга ҳеч бир зарар етказмаслик чора-тадбирларини кўриш муҳим вазифа экани таъкидланди. Ғўза баргини тўктиришда янги препаратлар қўлланиб, уларнинг таъсир даражаси синаб кўрилди. Жумладан, Германиядаги «Дропп» фирмаси вакиллари ўзлари ишлаб чиқарган препаратлардан қандай фойдаланиш кераклигини намойиш этдилар.

Сирдарё вилоят ҳокими Ғ. Ҳасанов кенгашда сўзга чиқди.

(ЎзА).

ДАМ ОЛИШДАН ҚАЙТИШДИ

Қорақалпоғистон ва Хоразм вилоятидан 120 нафардан ортиқ бола ёзги таътилни Днестр дарёси бўйида, Молдова пойтахти Кишиневга яқин жойдаги дам олиш зонасида ўтказди. Бу гуруҳ экология ҳалокати зонасида яшовчи мактаб ўқувчиларидан иборат бўлиб, улар орасида камхарж оилаларнинг болалари, меҳрибонлик уйларининг тарбияланувчилари, иқтидорли болалар ва қизлар бор эди.

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ВАЗИРЛАР МАҲКАМАСИНИНГ ҚАРОРИ

ЭКСПОРТГА ЙЎНАЛТИРИЛГАН МАҲСУЛОТЛАР АЙРИМ ТУРЛАРИНИ ИШЛАБ ЧИҚАРИШНИ КЎПАЙТИРИШНИНГ БИРИНЧИ НАВБАТДАГИ ЛОЙИҲАЛАРИНИ АМАЛГА ОШИРИШ ЧОРА-ТАДБИРЛАРИ ТЎҒРИСИДА

Жаҳон бозорида харидоргир экспорт маҳсулотларнинг айрим турларини ишлаб чиқаришни кўпайтириш, Ўзбекистон Республикаси саноатининг устувор тармоқларини энг қисқа муддатларда жадал ривожлантириш учун зарур бўлган кўп валюта талаб этадиган импорт товарларнинг ўрнини босувчи товарлар ишлаб чиқаришни йўлга қўйиш учун қулай шароитлар яратиш мақсадида Вазирлар Маҳкамаси қарор қилади:

1. Экспортга йўналтирилган маҳсулотлар айрим турларини ишлаб чиқаришнинг биринчи навбатдаги устувор лойиҳалари рўйхати тасдиқлансин:

«Ўзистиқболстат» Давлат қўмитаси лойиҳаларни Ўзбекистон Республикасининг инвестиция дастурига киритсин.

2. Амалга ошириш учун қабул қилинган ва иловага киритилган лойиҳаларни рўёбга чиқарувчи «Ўзбекенгилсаноат», «Ўзмевасабзавотузумсаноат», «Ўзкимёсаноат» уюшмалари, «Ўзқурилишматериаллари» концерни, «Кўмир» акционерлик бирлашмаси объектларни белгиланган муддатларда фойдаланишга топширишни таъминласинлар. Шу мақсадларда:

«Ўзмевасабзавотузумсаноат» уюшмаси Ўзбекистон республикаси Ташқи иқтисодий алоқалар вазирлиги билан биргаликда бир ҳафта муддатда томат пастаси ишлаб чиқариш учун асбоб-ускуналар етказиб беришга контрактни расмийлаштирсин;

Ўзбекистон Республикаси Ташқи иқтисодий фаолият Миллий банки «Кўмир» акционерлик бирлашмаси билан биргаликда каолин фабрикаси қурилиши лойиҳасини маблағ билан таъминлаш учун Швейцария кредит муассасалари билан тегишли битимни расмийлаштиришни икки ой муддатда тугаллаш чора-тадбирларини кўрсин.

3. «Махсусқотишма» республика бирлашмаси икки ой муддатда Чирчиқ шаҳридаги Ўзбекистон ўтга чидамли ва қийин эрийдиган металлар комбинати негизида молибден ва вольфрам ишлаб чиқаришни кўпайтириш лойиҳаси бўйича ҳамкорлик схемасини аниқлаш масаласини ишлаб чиқишни тугалласин.

4. «Ўзкимёсаноат», «Ўзбекенгилсаноат» уюшмалари ва «Махсусқотишма» республика бирлашмаси икки ой муддатда:

амалга ошириш режалаштирилаётган лойиҳаларнинг техник-иқтисодий асослашларини ишлаб чиқишни таъминласинлар;

техник-иқтисодий асослашлар тайёрланишига кўра уларни экспертизадан ўтказиш учун «Ўзистиқболстат» Давлат қўмитаси, Ўзбекистон Республикаси Ташқи иқтисодий алоқалар вазирлиги ва Ташқи иқтисодий фаолият Миллий банкига ўз вақтида тақдим этилишини таъминласинлар.

5. «Ўзистиқболстат» Давлат қўмитаси, Ўзбекистон республикаси Ташқи иқтисодий алоқалар вазирлиги ва Ташқи иқтисодий фаолият Миллий банки юқорида кўрсатиб ўтилган лойиҳаларнинг техник-иқтисодий асослашлари ўз вақтида экспертизадан ўтказилишини таъминласинлар. Бир ой муддатда экспертиза якунлангандан кейин Ўзбекистон Республикаси Молия вазирлиги билан биргаликда уларни маблағ билан таъминлаш схемаси ва манбаларига оид таклифларни Вазирлар Маҳкамасига киритсинлар.

Ўзбекистон Республикаси Ташқи иқтисодий фаолият Миллий банки «Ўзкимёсаноат» уюшмаси ва Ташқи иқтисодий алоқалар вазирлиги билан биргаликда карбамид ишлаб чиқаришни кўпайтириш ва меламин ишлаб чиқаришни ташкил этиш лойиҳаларининг Европа Қайта қуриш ва тараққиёт банки томонидан маблағ билан таъминланиши тўғрисидаги масалани ишлаб чиқсин.

6. Экспортга йўналтирилган маҳсулотлар ишлаб чиқаришни кўпайтиришнинг биринчи навбатдаги устувор лойиҳаларини амалга ошириш учун:

уларни амалга оширишда қатнашувчи корхоналар ўз молиявий маблағларидан ва моддий-техника ресурсларидан энг кўп даражада фойдаланиш чора-тадбирларини кўрсинлар;

Давлат мулки қўмитаси Ташқи иқтисодий алоқалар вазирлиги ва «Ўзбекинвест» миллий суғурта компанияси билан биргаликда тўғридан-тўғри чет эл инвестицияларини жалб этиш, шу жумладан лойиҳаларни амалга оширишда қатнашувчи корхоналарнинг акцияларини чет эл инвесторларига сотиш йўли билан уларнинг негизида акционерлик жамиятлари ташкил этиш орқали жалб этиш масаласини ишлаб чиқсин;

Ўзбекистон республикаси Молия вазирлиги, Марказий банк, Ташқи иқтисодий фаолият Миллий банки, Ташқи иқтисодий алоқалар вазирлиги ва «Ўзистиқболстат» Давлат қўмитаси билан биргаликда республикага берилаётган чет эл кредитларидан фойдаланиш масаласини ишлаб чиқсин, Молия вазирлигига, лойиҳаларни маблағ билан таъминлаш учун чет эл инвестицияларига бўлган талаб доирасида белгиланган тартибда ҳукумат кафолатлари беришга рухсат этилсин.

7. Ўзбекистон Республикаси Молия вазирлиги, «Ўзистиқболстат» Давлат қўмитаси, Адлия вазирлиги ва Ташқи иқтисодий фаолият миллий банки билан биргаликда бир ой муддатда ҳукумат кафолатларидан чет эл кредитлари бўйича қарзларни тўлаш учун фойдаланилган тақдирда қарздор корхоналар билан ўзаро ҳисоб-китоблар тартибини ишлаб чиқсин.

Ўзбекистон Республикаси Ташқи иқтисодий фаолият Миллий банки Молия вазирлиги билан биргаликда қарздор корхоналар томонидан уларга лойиҳаларни амалга ошириш учун берилган кредит маблағлар ўз вақтида қайтарилиши устидан самарали ва амалий назоратни таъминласин.

8. Қорақалпоғистон Республикаси Вазирлар Кенгаши, вилоятлар ва Тошкент шаҳар ҳокимликлари тармоқ уюшмалари, концернлар, корпорациялар, Ўзбекистон Республикаси Ташқи иқтисодий алоқалар вазирлигининг ҳудудий бўлинмалари ва «Ўзистиқболстат» давлат қўмитаси билан биргаликда икки ой муддатда Вазирлар Маҳкамасига энг кам маблағ сарфлаган ҳамда минтақаларнинг худудий ва табиий устунликларидан энг кўп даражада фойдаланган ҳолда ташқи бозорда харидоргир ва рақобатга бардошли маҳсулотлар ишлаб чиқаришни ташкил этиш мақсадида ишлаб турган, экспортга йўналтирилган корхоналарни модернизациялаш ва техника билан қайта жиҳозлаш юзасидан таклифлар киритсин.

9. Лойиҳаларнинг барча босқичлари ўз вақтида амалга оширилиши устидан амалий назоратни таъминлаш мақсадида, техник-иқтисодий асослашларни ишлаб чиқиш, экспертиза ўтказиш, чет эллик шериклар ва кредит муассасалари билан контрактлар (шартномалар) тузиш, қурилиш-монтаж ишларини амалга ошириш ва объектларни ишга тушириш ҳам шу жумлага киради, Вазирлар Маҳкамаси ҳузурида мувофиқлаштирувчи ишчи гуруҳ ташкил этилсин.

Мувофиқлаштирувчи ишчи гуруҳ ишларнинг аҳволи ва экспортга йўналтирилган маҳсулотлар айрим турларини ишлаб чиқаришни кўпайтиришнинг биринчи даражали устувор лойиҳаларини амалга оширишнинг бориши тўғрисида Ўзбекистон Республикаси ҳукуматига мунтазам равишда ахборот бериб турсин.

10. Мазкур қарорнинг бажарилишини назорат қилиш Ўзбекистон Республикаси Бош вазирининг тегишли ўринбосарлари зиммасига юклансин.

Вазирлар Маҳкамасининг Раиси И. КАРИМОВ.

Тошкент шаҳри,
1995 йил 23 август.

• Республикамиз мустақиллигининг 4 йиллиги олдидан

НАМАНГАН: ГУЛЛАРГА БУРКАНГАН ЎЛКА

НАМАНГАН ВИЛОЯТИ республикамизнинг шарқий, Фарғона водийсининг шимолий қисмида жойлашган.

Майдони — 7,9 минг кв. км. Аҳолиси 1 миллион 650 минг кишидан зиёд. Наманган шаҳри вилоятнинг маъмурий, иқтисодий ва маданий марказидир. Вилоятда озиқ-овқат саноати ва тўқимачилик, шунингдек, энергетика саноати ривожланган. Қишлоқ хўжалигининг асосий тармоғи — пахтачилик, боғдорчилик, ипакчилик ва чорвачиликдан иборат.

РАҚАМЛАР ТИЛИ БИЛАН

- Вилоятда чет эллик сармоядорлар билан ҳамкорликда 46 та қўшма корхона ташкил этилди.
- 25600 ўринли мактаб ва мактабгача тарбия муассасалари қуриб фойдаланишга топширилди.
- Шу йилнинг ўзида 208 минг тонна ғалла ҳосили 'йиғиштирилди.
- 2 миллион 750 минг квадрат метр турар-жой бинолари бунёд этилди.
- 855 ўринли шифохона ва бир сменада 2160 беморни қабул қиладиган поликлиникалар қуриб ишга туширилди.
- 1841 та деҳқон (фермер) хўжаликлар фаолият кўрсатмоқда.
- 5 мингга яқин ширкат ва кичик корхоналар мавжуд бўлиб, уларда 30 мингдан зиёд киши меҳнат қилмоқда.
- 5500 дан ортиқ давлат корхоналари хусусийлаштирилди:
- Республикада биринчи бўлиб кимошди савдоси Наманганда бўлиб ўтди. Ҳозирга қадар 510 дан ортиқ иншоотлар кимошди савдоси орқали тадбиркорлар томонидан сотиб олинди.

ИСЛОҲОТЛАР ЮРТ ИСТИҚБОЛИГА ХИЗМАТ ҚИЛАДИ

Бургутали РАПИҒАЛИЕВ, Наманган вилояти ҳокими, Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси депутати.

— Тўрт йил тарихан жуда қисқа давр. Лекин мана шу вақт вилоятимиз ҳаётида муҳим босқич бўлди. У биз учун ижтимоий, сиёсий ҳаётимизни барқарорлаштириш, юксалишнинг кенг равон йўлига чиқиб олиш имконини берди. Ҳозир қишлоқ хўжалиги, саноат, қурилиш, умуман иқтисодиётнинг барча соҳаларида иш бир маромда давом этяпти. Биз барча ишларни вилоятда ижтимоий, сиёсий барқарорликни, эл-юрт осойишталигини таъминлашдан бошладик. Ана шу мақсадда ўз манфаати йўлида халқни чалғитаётган айрим гуруҳларга қарши кескин кураш олиб боришга тўғри келди. Баъзи фаолларимиз, ҳатто, ҳаёти хавф остида қолган пайтларида ҳам бу йўлдан қайтмади.

Аста-секин одамлар онгида ижобий томонга туб бурилиш бошланди. Оддий халқнинг атрофида рўй бераётган ижтимоий, сиёсий воқеаларга, меҳнатга муносабати ўзгарди. Эндиликда оддий колхозчи, ишчидан тортиб раҳбарларгача мустақиллигимизни мустаҳкамлаш йўлида астойдил меҳнат қилмоқда. Шунингдек, вилоятимиздаги барча сиёсий партиялар, жамоат ташкилотлари ҳам иқтисодий ислоҳотларни амалга ошира бориб, юртимиз равнақи, халқимиз фаровонлигини таъминлашга ўзларининг муносиб ҳиссаларини қўшишга ҳаракат қиляпти.Вилоятимиз аҳли мустақиллигимизнинг тўрт йиллиги тўйига пухта ҳозирлик кўраяпти. Биринчи июлдан бошлаб «Истиқлол — менинг келажагим», «Истиқлол — қонунчилик гарови», «Истиқлолни мустаҳкамлашда хотин-қизларнинг роли», «Экология ҳафталиги» каби ҳафталиклар бўлиб ўтмоқда. Уларда вилоятимиз зиёлилари, олимлари-ю, санъаткорлари, ёзувчи-шоирлар, ҳуқуқшунослар ва барча фаоллар иштирок этиб, мустақиллигимизнинг аҳамияти, уни мустаҳкамлаш ва асраб-авайлаш лозимлиги тўғрисида аҳоли билан суҳбат ва маърузалар ўтказишмоқда. Бундай тадбирлар байрамдан кейин ҳам давом этади.

Айни пайтда вилоятимиздаги элликдан ортиқ қурилиш иншоотида иш қизғин олиб борилмоқда. Щулардан 25 таси мустақиллигимиз тантаналари арафасида — яъни муддатидан олдин фойдаланишга топширилади. Наманган шаҳрида 120 ўринли ўсма касалликлари вилоят шифохонаси, 60 ўринли оналар ва болалар вилоят шифохонаси, 3000 ўринли теннис корти мажмуи, Косонсой туманида 100 ўринли тикув цехи, Наманган туманида 844 ўринли ўрта мактаб биноси, Поп туманида 21 километр масофада юқори босимли газ тармоғи қурилишлари шулар жумласидандир. Бундай қурилиш иншоотлари барча туман ва шаҳарларда бунёд этилмоқда. Бу ерларда ишлаётган қурувчилар ташаббус билан чиқиб ишни икки, уч сменада ташкил қилмоқдалар. Маҳаллий ҳокимликлар томонидан эса қурувчиларга моддий ва маънавий ёрдам кўрсатилиб, уларнинг унумли ишлашлари учун барча шароитлар яратиб берилмоқда.

Шунингдек, вилоятимизда бунёд этилаётган республика аҳамиятига молик қурилиш иншоотларида ҳам ишлар қизғин давом этмоқда. Мингбулоқ нефть конининг ишга тушиши республикамиз учун нечоғли муҳим аҳамиятга эга эканлиги бугун ҳаммага маълум. «Учқўрғон — Наманган» сув тиндириш иншоотида байрам муносабати билан икки миллиард сўмлик маблағ ўзлаштириш режалаштирилган. Ушбу иншоот фойдаланишга топширилса Чортоқ, Уйчи туманлари ҳамда Наманган шаҳри аҳолиси 2010 йилга қадар тоза ичимлик сув билан тўла таъминланади. Ҳозирги кунларда Фарғона водийсини Тошкент шаҳри билан боғлайдиган Қамчиқ довони йўлини кенгайтириш ишлари ҳам жадал бормоқда.

Вилоятимиз азалдан оқибатли, меҳр-саховатли. Халқимизнинг бу фазилатлари, айниқса, мана шундай катта тантаналар, байрамларда яққол намоён бўлади. Қолаверса, турли байрамлар, маросимлар олдидан хайрия, саҳоват ва мурувват ойлиги ва ҳафталиги ўтказиш вилоятимизда одат тусига айланиб қолган. Мустақиллигимизнинг тўрт йиллиги муносабати билан бундай тадбирларни ўтказиш мунтазам давом этиб келмоқда. Масалан, «Наврўз» байрами арафасида вилоятимиздаги 40116 нафар ёрдамга муҳтож оилаларга, якка ёлғиз қарияларга, етим-есирларга ва ногиронларга 6 миллион сўмга яқин моддий ёрдам кўрсатилди. Шунингдек, 219 нафар кам таъминланган оилалар фарзандларининг хатна тўйи, 56 нафар йигит-қизларнинг никоҳ тўйлари ўтказилди. Мустақиллик байрами муносабати билан бундан ҳам кўпроқ ана шундай хайрия тадбирларини ўтказишни режалаштирганмиз. Айни пайтда барча туман, шаҳар ва маҳаллаларда ҳар куни ўнлаб шундай тадбирлар ўтказилмоқда.

Вилоят ҳокимининг қарори билан вилоят ҳудудида яшовчи якка-ёлғиз, ёрдамга муҳтож 2000 га яқин қария турли бўғинлардаги раҳбарлар ҳомийлигида бириктириб қўйилган. Мустақиллик байрами арафасида ҳам ана шу раҳбарлар қариялар хонадонларида бўлиб, уларга меҳр-мурувват кўрсатдилар.

Бундай хайрия тадбирларидан вилоятдаги жамғармалар ва жамоат ташкилотлари ҳам четда қолаётганлари йўқ. Улар ҳам баҳоли қудрат ўз ҳиссаларини қўшмоқдалар. Айниқса, бу борада «Соғлом авлод учун», «Наврўз», «Болалар» жамғармалари ва вилоят бўлимлари ва Қизил ярим ой жамияти ибратли ишларни амалга оширмоқда. Улар томонидан узоқ ётиб қолган беморлар ва ногиронларга мунтазам равишда ёрдам кўрсатиб келинмоқда. Жумладан, «Болалар» жамғармаси вилоят бўлими соғлиғини тиклаш зарур бўлган, ёрдамга муҳтож оилаларнинг 100 нафар фарзандларини бепул санаторийларга юборди. Бундай мисолларни бошқа жамғарма ва ташкилотлар фаолиятидан ҳам кўплаб келтириш мумкин.

Вилоятимиз шаҳар, туман ва маҳаллаларида байрам муносабати билан ободонлаштириш ва қурилиш ишлари бир зум сусаймаяпти. Маҳаллаларга сув, газ қувурлари тортилиб, аҳоли гавжум яшайдиган қишлоқлар марказида гузар комплекслари бунёд этиляпти. Йил бошида ҳар бир туман ва шаҳар ҳокимликлари ўз ҳудудларида яшаётган шароити оғир 2-3 нафар оилага бепул уй қуриб бериш ташаббуси билан чиққан эди. Биз ана шу уйларни байрам арафасида ўз эгаларига тантанали равишда топширишга аҳд қилдик. Ҳозир кунора 3-4 оилада уй тўйлари нишонланмоқда.

Мустақиллик байрамини қишлоқ хўжалиги ходимлари ҳам муносиб кутиб олмоқдалар. Улар бу йил давлатга 3000 тонна пилла етказиб бериб, бу соҳадаги режани 104 фоизга уддаладилар. Шунингдек, республикамизнинг ғалла мустақиллигини таъминлашга ҳам вилоятимиз деҳқонлари муносиб ҳисса қўшдилар. Ғаллакорларимиз меҳнат ғалабаси муносабати билан юртбошимизнинг йўллаган Табрикномаси наманганликларни ғоят руҳлантириб юборди. Бу йил давлатга 130 минг тоннадан зиёд сифатли дон етказиб берилди. Миришкор деҳқонларимиз ҳар гектар ердан 40 центнердан ҳосил олишга эришдилар. Қишлоқ хўжалигида хусусийлаштириш ва деҳқон (фермер) хўжаликлари фаолиятини ривожлантиришга ҳам алоҳида эътибор берилмоқда. Шу йилнинг ўтган даври мобайнида 497 гектар боғ, 193 гектар токзор ва 194 та қишлоқлардаги маданий-маиший ва саноат корхоналари хусусийлаштирилди. Умуман, қишлоқ хўжалиги соҳасида кейинги пайтларда 1,5 мингта қўшимча ишчи ўринлари яратилди. Айни пайтда вилоятда ҳаммаси бўлиб 1841 та деҳқон (фермер) хўжаликлари фаолият кўрсатмоқда. Улар ўз маҳсулотлари билан байрам дастурхонини тўлдиришга муносиб ҳисса қўшмоқдалар.

Кейинги йилларда саноат, маданий, маиший хизмат соҳаларида ҳам муайян ютуқларга эришилди. Жумладан, шу йилнинг 7 ойи давомида саноат маҳсулотлари ишлаб чиқариш ҳажми 3,5 миллиард сўмни ташкил этди. Яъни, бу соҳада сезиларли даражада ўсишга эришилди. Шунингдек, Истиқлол туфайли ташқи иқтисодий алоқаларимиз ҳам тобора кенгайиб бормоқда. Ҳозир 70 дан ортиқ корхона ва ташкилот ўз маҳсулотларини четга чиқариб ва ташқаридан хом ашё олиб келиб фаолият кўрсатмоқда. Ташқи алоқалар кенгайиб бораётгани натижасида бундай корхоналарнинг сони кейинги ойларнинг ўзида 20 тага кўпайди. Шунингдек, вилоятимизда чет эллик сармоядорлар билан ҳамкорликда ташкил этилган 46 та қўшма корхона фаолият кўрсатмоқда. Улар томонидан ишлаб чиқилаётган маҳсулотларнинг сифати яхшиланиб, жаҳон бозоридан муносиб ўрин эгаллаб бормоқда.

Маълумки, вилоятда аҳоли ер майдонига нисбатан анча зич жойлашган. Бу эса табиийки, бозор иқтисодиётига хос хусусият бўлган ишсизлик муаммосини келтириб чиқаради. Хўш, шундай экан ушбу муаммони қандай ҳал қилиш мумкин:

Бунинг учун биринчидан, жойларда кичик корхоналар сонини кўпайтириш керак. Биз бу билан ҳам қишлоқни саноатлаштирамиз, ҳам юқорида таъкидлаганимиздек ишсизлик муаммосини ечишга имкон топамиз.

Наманганликлар ҳунарманд халқ. Бу ерда миллий ҳунармандчиликнинг барча шакллари ривожланган. Мадомики шундай экан, уни кенгайтириш, янада ривожлантириш бугунги кунни энг долзарб муаммоларидан биридир.

Шу кунларда мустақиллик байрами муносабати билан вилоят, шаҳар ва туман марказларида, маҳаллаларда ҳунармандчилик, савдо, озиқ-овқат ва қишлоқ хўжалик маҳсулотлари ярмаркалари ўтказилмоқда. Халқ сайиллари, санъаткорларнинг чиқишлари, спорт мусобақалари каби турли кўнгилочар тадбирлар давом этаяпти. Хуллас, мустақиллигимизнинг тўрт йиллик байрами ҳар бир хонадонга шодлик, хурсандчилик олиб кирмоқда.

ТЎЙГА ТЎЙ УЛАНМОҚДА

Мустақиллигимизнинг тўрт йиллиги байрам тантаналарига саноқли кунлар қолди. Шу муносабат билан қишлоқларимизда, маҳаллаларимизда тўйларга тўйлар уланиб кетяпти. Бу тўйларни ўтказишда қишлоқ фуқаролар йиғини ҳудудида жойлашган учта жамоа хўжалиги, кичик корхона ва хусусий фирмалар бош-қош бўлмоқдалар.

Биргина «Хумо» фирмаси республикамиз Президентининг аҳолини табиий газ ва тоза ичимлик суви билан таъминлаш тўғрисидаги Фармонини бажара бориб, шу кунга қадар 10 километр табиий газ қувурларини ўтказди. Фирманинг саъй-ҳаракати билан туманнинг чекка қишлоқларида жойлашган 500 дан ортиқ хонадонда «зангори олов» ёнди. Шу кунларда ҳам фирма жамоаси қишлоқларни ободонлаштириш ишларини олиб бормоқда.

Қишлоқ фуқаролар йиғини ҳудудида 12 минг нафардан зиёд фуқаро истиқомат қилади. Аҳолининг кам таъминланган ва ёрдамга муҳтож қисмини ижтимоий ҳимоя қилишга алоҳида эътибор берилмоқда. Бу борада қишлоқларимизда бир қатор ибратли ишлар амалга оширилди. Масалан, урушнинг биринчи гуруҳ ногиронларидан 4 нафар ва меҳнат ногиронларидан икки нафар кишининг уйлари бепул таъмирлаб берилди. Шунингдек, байрам куни 389 кишига бепул озиқ-овқат маҳсулотлари ва совғалар топширилади.

Бир сўз билан айтганда, байрамни қишлоғимиз фуқаролари шоду-хуррамлик билан кўтаринки руҳда кутиб олишади.

Ёқубжон ОТАМИРЗАЕВ,
Косонсой туманидаги, «Тергачи» қишлоқ фуқаролар йиғини раиси.

СОЗИМДА, ҚЎШИҒИМДА ИСТИҚЛОЛ

Тўрт йилдан буён жўшиб, ўз ижодимдан кўнглим тўлиб куйлаяпман. Бу давр ичида бир неча ўнлаб янги куй ва қўшиқлар яратдим. Ҳар йили мустақиллик байрами арафасида махсус концерт дастуримни ишлаб чиқиб, халқимга, мухлисларимга ҳавола қиламан.

Мустақил юртнинг бир фуқароси сифатида мен ҳам икки йўналишда концерт дастури тайёрладим. Биринчи дастуримдан шоир Чустийнинг «Аввало тинчлик билан дўстлик, саломатлик керак» ғазали билан бошланадиган қўшиқлар гулдастаси ўрин олган. Ушбу дастур тинчлик, дўстлик ва мустақилликни тараннум этувчи ўндан ортиқ янги қўшиқлардан таркиб топган. Иккинчи дастурим «Аждодлар ёди» деб номланган. Унда мен билан бирга устоз санъаткор Маматхон Убайдуллаев ҳам иштирок этади. У киши Чустий ғазалларини, мен эса ўзлари Наманганда туғилиб, бошқа юртларда яшаб ижод қилган ўндан ортиқ шоирларнинг ғазалларини куйга солиб, қўшиқ қилганман.

Камолиддин РАҲИМОВ,
А. Навоий номидаги вилоят музикали драма ва комедия театри хонандаси, Ўзбекистон халқ артисти.

ЖАҲОН БОЗОРИГА ЙЎЛ

«Атлас» ширкатимиз мустақиллигимизнинг илк меваси сифатида ташкил топган. Орадан ҳеч қанча вақт ўтмай уни Туркиянинг «Бесташ» фирмаси билан ҳамкорликда «Турк-Атлас» қўшма корхонасига айлантирдик.

Айни пайтда корхонамизда 350 нафардан зиёд киши меҳнат қилаяпти. Бу ерда нафақат Ўрта Осиёда, балки Ҳамдўстлик мамлакатларида ҳам ягона бўлган ипак гиламлар ишлаб чиқарилмоқда. Шунингдек хорижий дастгоҳларда тайёрланаётган кийим-кечаклар ўзининг бежиримлиги ва сифати билан кўпчиликнинг эътиборини тортмоқда.

Бундан ташқари Туркиядан келтирилган кичик сут заводида тайёрланиб, «Тошбулоқ» тамғаси билан савдога чиқарилаётган пишлоқ ва сариёғимизни истеъмолчилар севиб харид қилмоқда. Маҳсулотларга эҳтиёж ортиб бораётганлигини ҳисобга олиб, республикамизнинг турли вилоятларида корхонамизнинг савдо марказларини ташкил этдик.

Мустақиллигимизнинг тўрт йиллиги арафасида 150 тонна пишлоқ, 4,5 тонна сариёғ ва 400 метр квадрат ипак гиламлар ишлаб чиқардик. Шунингдек, бошқа турдаги маҳсулотларимизга ҳам эҳтиёж кучайиб боряпти. Биз ўз фаолиятимизни босқичма-босқич ривожлантириб боряпмиз. Бир сўз билан айтганда мустақиллик бизга жуда кенг уфқларни очиб берди. Қўшма корхонамиз маҳсулотлари жаҳон бозорига йўл олмоқда.

Файзуллохон АБДУЛЛАЕВ,
«Турк-Атлас» қўшма корхонаси бошлиғи.

СУРАТЛАРДА: вилоят ҳаётидан лавҳалар.
П. АКБАРОВ олган суратлар.

Саҳифани «Халқ сўзи» мухбири Абдуҳошим Мадатов тайёрлади.

• *Ғалла мустақиллиги йўлида*

РЕСПУБЛИКА Вазирлар Маҳкамаси ва шахсан юртбошимизнинг саъй-ҳаракатлари, қолаверса, деҳқонларимизнинг фидокорона меҳнати туфайли бу йил ғалла мустақиллигига эришиш йўлида туб бурилиш ясалди.

НАВНИНГ МОСИНИ, УРУҒНИНГ САРАСИНИ ТАНЛАБ ЭККАН, БАРАКАЛИ ХИРМОН УЯДИ

Суғориладиган ва лалми ерларда кузги бошоқли дон экинларидан мўл ва сифатли ҳосил олиш омиллари

Бундай ютуққа аксарият суғориладиган ва лалми ерларда кузги ғалла уруғи қулай муддатларда экилгани, «Ғалла» илмий-ишлаб чиқариш бирлашмасининг илмий асосланган агротехникасига риоя қилингани ва айниқса, серҳосил, маҳаллий шароитларга мос навлар танлангани мўл ҳосил тўплаш имконини берди. Фарғона водийси, Самарқанд, Хоразм, Жиззах вилоятларининг суғориладиган майдонларида 35-45 центнер ва ундан юқори ҳосил етиштирилди.

Бироқ Бухоро, Қашқадарё, Навоий, Сурхондарё вилоятларида ҳосилдорлик республиканинг ўртача кўрсаткичидан анча паст бўлди. Бу вилоятларда куз ва баҳор ойларида юз берган сув танқислиги, маҳаллий ва минерал ўғитлар талаб даражасида ишлатилмаганлиги, уруғчиликка эътиборнинг сустлиги, шунингдек кузги бошоқли экинлар тўғри жойлаштирилмаганлиги каби қатор сабаблар режадаги дон ҳосилини етиштиришга тўсқинлик қилди.

Маълумки, республика Вазирлар Маҳкамасининг 1994 йил декабрдаги қарорига мувофиқ келгуси йилда суғориладиган ерларда кузги бошоқли дон экинлари майдонининг яна 450 минг гектарга кенгайтирилишини, ўртача ҳосилдорликни камида 35 центнерга, лалми ерларда эса 10-12 центнерга етказиш зарурлигини ҳисобга олсак, ғаллакорларимиз зиммасига янада оғир, аммо шарафли вазифа юклангалигини кўрамиз. Бу вазифа муваффақиятли ҳал этилса, республикамиз ғалла мустақиллигига узилкесил эришган, катта маблағ ва қийинчиликлар эвазига четдан ғалла харид қилишга бутунлай чек қўйилган бўлур эди.

Интенсив технология асосида дон етиштиришда ерни экишга тайёрлаш ҳал қилувчи аҳамиятга эга. Ўтказилган тажрибалар, хўжаликларда олиб борилган кузатишларнинг кўрсатишича, ерни сифатли тайёрлаш, уруғни қисқа муддатларда сифатли экиш, уни тўлиқ ундириб олишда кузги нам тўплаш ишлари муҳим аҳамият касб этади. Кузги шудгор олдидан нам тўплаш мақсадида ерни суғориш, суғорилмасдан ҳайдалган ва қуруқ кесакка экилганига нисбатан уруғнинг униб чиқиши 20-30 фоиз ошишини, ҳосилнинг эртароқ пишиб етилишини ва пировард натижада ҳосилдорликнинг 8-10 центнер, баҳор қурғоқ келган ва сув танқислиги рўй берган баъзи йилларда эса ундан ҳам кўпроқ ошишини таъминлайди. Кузги нам тўплаш учун суғориш меъёри хўжаликнинг тупроқ-иқлим шароитига, хусусан тупроқнинг механик таркибига, ерости сувларининг узоқ-яқинлигига қараб, гектарига 700-800 кубметрни, тупроғи ўртача ва кучли шўрланган оғир таркибли тупроқларда эса 1500-2500 куб метр ва ундан ҳам ортиқ бўлиши лозим. Тупроғи физик етилган ерларни дарҳол 25-27 см. чуқурликда ағдариб ҳайдаш, сўнгра П-8, ГН-4 ва бошқа мосламалар ёрдамида плуг излари, дала четлари яхшилаб текисланиши лозим. Шундан сўнг гектарига 15-20 тонна маҳаллий, 80-100 килограмм фосфорли, 50-60 килограмм калийли ўғитлар РОУ-6 ва НРУ-0,5 механизмлари ёрдамида сепилиши зарур. Экиш олдидан тупроқ юзаси ЧКУ-4 чизелкультиватор ёки ЛДГ-10 ёки БДТ-3, БДТ-7 дискали бороналар билан ишланиши, сўнгра тупроқдаги намликни сақлаш ва уни енгил зичлаш учун мола босилиши тавсия этилади.

Суғориладиган ерларда маҳаллий тупроқ-иқлим шароитларига қараб бошоқли дон навларини тўғри танлай билиш муҳимдир. Бу навлар серҳосил, касаллик ва зараркунандаларга чидамли, сув ва ўғитга нисбатан талабчан бўлиши лозим. Ҳозирги пайтда «Ғалла» илмий-ишлаб чиқариш бирлашмаси республиканинг барча суғориладиган ерларида экиш учун тавсия этган юмшоқ буғдойнинг Санзар-4, Санзар-8, Ёнбош, Маржон, Безостоя-1, Интенсив, Унумли буғдой, қаттиқ буғдойнинг Бахт, Александровка, Макуз-3, арпанинг Ойқор, Болғали, Қарши, Циклон навларини экиш маъқулдир. Парвариш даврида агротехника қоидаларига тўлиқ риоя қилинса, гектаридан ўртача 50-60, ҳатто, 70-80 центнердан ҳосил олиш мумкин бўлади.

Шунингдек, кузги қисқа, қиш ва баҳор ойларида қуруқ совуқлар бўлиб турадиган шимолий вилоятларда экиш учун юмшоқ буғдойнинг Ёнбош, Санзар-8, Безостоя-1, Маржон навлари тавсия этилади. Бу навлар соф биологик кузги бўлиб, уларни сентябрь ойларида экиш мумкин.

Очиқ майдонларга кузги ғалла экишнинг мақбул муддати жанубий вилоятлар учун октябрнинг иккинчи ярми, марказий вилоятлар учун — октябрнинг биринчи ўн кунлиги, шимолий вилоятларда эса сентябрнинг иккинчи ярми ҳисобланади. Гектарига 160-180 кг. уруғлик сепилади. Агар экиш муддати бироз кечикса, уруғлик миқдори 15 фоизгача кўпайтирилади.

Суғориладиган ерларда ғалла майдонларининг янада кенгайиши муносабати билан баъзи майдонларда, айниқса марказий ва шимолий вилоятларда экин мавсумини августнинг охири ва сентябрнинг бошларида ўтказишни тақоза этади. Бу муддатларда асосан буғдойнинг биологик соф кузги навлари — Ёнбош, Безостоя — 1, Маржон, Санзар-8 каби навларни экиш тавсия этилади. Қолган барча буғдой навлари икки фаслли дуварак навлар бўлиб, октябрь ойининг биринчи ярмида экиш лозим, акс ҳолда бу навлар кузнинг ўзидаёқ найчалаш, бошоқлаш даврига ўтиши мумкин. Натижада совуқдан қаттиқ зарарланади.

Бу йилги шароитда пахтанинг эртароқ пишиб етилиши мумкинлигини ҳисобга олсак, ғалла экишни кенг майдонларда жорий этиш имконияти бор. Шундай бўлса-да, ҳозирдан қатор орасига ғалла экиладиган пахтазорлар белгилаб қўйилиши ва ҳосилни эртароқ йиғиштириб олиш учун барча чора-тадбирларни кўрмоқ лозим.

Ғўза қатор орасига экишни асосан пахтаси камида 2 марта териб олинган майдонлардан бошлаш мумкин. Экишдан олдин культиватор ёрдамида 8-10 см. чуқурликда юмшатилади. Сўнгра оддий СЗ-3,6 ғалла сеялкасининг уруғлик солинадиган қутиси КХЧ-культиваторнинг рамасига ўрнатилади. Ўғит тушадиган этакчалар эса экиш сошниклари вазифасини бажаради. Культиваторнинг орқа қисмига тиркалган тишли сабзавот бороналари экилган уруғни тупроқ билан аралаштириб кетади. Экиб бўлинган заҳоти гектарига 450-500 куб метр ҳисобида енгил суғорилади.

Кузда маҳаллий фосфорли ва калийли ўғитлар берилган ғаллазорлар баҳорги вегетация бошланган даврга келиб 60 кг. ҳисобида соф азотли ўғит билан озиқлантирилади. Найчалаш даврига келиб, экинга 70-75 килограмм ҳисобида иккинчи марта ўғит солинади. Озиқлантириш ва суғориш қўшиб олиб борилса, минерал ўғитларнинг самараси янада ошади.

Сизот суви яқин жойлашган ўтлоқ-бўз ва ўтлоқ-botқоқ тупроқларда вегетация давомида 2-3 марта, сизот суви узоқ жойлашган, механик таркиби оғир тупроқларда эса камида 3-4 марта, баъзан 4-6 марта суғориш талаб этилади. Суғориш меъёри 700-800 куб метр бўлиши керак. Суғориш, озиқлантириш, бегона ўтларга қарши агротехник чораларни ўз вақтида ўтказиш ҳосилдорликни оширишда муҳим аҳамиятга эга.

Ҳозир деярли барча лалмикор хўжаликларда ғалла ўрими мавсуми тугатилди. Эндиги вазифалардан бири тоза ва банд шудгорга ажратилган майдонларда саёз (ясси) дискалар ёрдамида тупроққа ишлов беришдир. Шу билан бирга ғалладан бўшаган майдонларда тупроқдаги қолдиқ намлик бутунлай йўқолмасдан туриб 20-22 см. чуқурликда ҳайдаш мақсадга мувофиқ бўлар эди. Лалми ерларда кузги ғаллани экиш мавсуми асосан октябрь ойларига, куз қуруқ келган йилларда эса кеч куз ойларигача чўзилиб кетади. Шунинг учун лалми ерларда кузги ғаллани мақбул агротехник муддатларда сифатли экиш учун ерларни ҳозирданоқ шудгор қилиш, барча ҳайдов тракторлари, экиш агрегатларини таъмирлашни мавсумгача тугатиш бугунги кундаги долзарб вазифалардан биридир.

Х. ЮСУПОВ,
«Ғалла» илмий ишлаб чиқариш бирлашмаси деҳқончилик бўлими бошлиғи.
Ғ. ОТАБОЕВ,
иқтисод фанлари номзоди.

ТУМАНЛАРДАН ХАБАРЛАР

• ЭЛЛИКҚАЪЛА. Ўзбекистон Республикаси Президентининг халқимизни ичимлик сув ва табиий газ билан таъминлаш борасидаги фармонига мувофиқ туманда бир қанча ишлар амалга оширилмоқда. «Бўстанводстрой» трестига қарашли тумандаги кўчма механизациялашган колонна жамоаси шу йилнинг январь ойидан бошлаб 119 минг сўмлик иш бажарди. «Қирқизобод», «Дўстлик» жамоа хўжаликларида газ қувурлари тортиляпти. Яқин кунларда «Москва» жамоа хўжалигига 23 километрлик водопровод ўтказиш режалаштирилган.

• ХЎЖАЙЛИ. Тумандаги «Сўғдиёна» ҳиссадорлик жамияти томонидан ишлаб чиқарилган халқ истеъмоли молларига аҳоли талаби ортиб бормоқда. Бу жамоа ўтган йили 14 миллион 800 минг сўмлик халқ истеъмоли молларини ишлаб чиқаришди. Шу йил январь ойида 318 минг квадрат метрдан зиёд гилам ва полослар ишлаб чиқарилиб, савдо нуқталарига етказиб берилди.

• ТАХИАТОШ. Сўнгги пайтларда шаҳарда хусусий корхоналар сони ортиб бормоқда. «Руслан» хусусий корхонаси шулар жумласидандир. Бу корхона халқимизга 30 дан зиёд турдаги хизматларни кўрсатмоқда. Жумладан, уй-жойларни безаб, автомашиналарни созлаб ва уларга эҳтиёт қисмлари етказиб бермоқда.

Д. ЕСЕМУРОДОВ.

"Совпластитал"
Ўзбек-Италия қўшма корхонаси

бугун Ўзбекистон халқини кириб келаётган байрам билан табриклайди.
Барчага саломатлик ва бахт-саодат тилайди.
Тинчлик, хотиржамлик, фаровонлик ва гуллаб-яшнаш суверен Ўзбекистонга ҳамиша йўлдош бўлсин!

Хурматли ўзбекистонликлар ва республика меҳмонлари!
Мустақилликнинг тўрт йиллиги муносабати билан
"Совпластитал" ҚК
25 августдан - 2 сентябрга қадар ўз маҳсулотларининг 30% арзонлаштирилган совдосини ўтказади.
"Совпластитал" маҳсулотлари —
бу ниҳоятда сифатли,
ранг-баранг ва гўзал.
Шошилинг,
Ҳар куни соат 9.00 дан - 18.00 га қадар:
1-дўкон, Қодирий кўчаси, 24 ("Ғафур Ғулом" метро бекати);
2-дўкон, Халқлар дўстлиги шоҳкўчаси, 25
("Чилонзор" метро бекати).

ИЛК БОР ТОШКЕНТДА!
Ўзбекистон бозорларида бундай сифатли молларни ҳозирча топиш қийин

ФИРМА МАНЗИЛИ:
Тошкент шаҳри, Янгиобод даҳаси,
Толариқ кўчаси, 26.
Телефонлар: 95-56-10 - қабулхона зали,
98-47-92 - савдо зали,
98-47-95 - кўргазма зали.

АҚШ, ЯПОНИЯ, ИТАЛИЯ, ИНДОНЕЗИЯ, ТАЙВАНЬ ФИРМАЛАРИНИНГ МАҲСУЛОТЛАРИ

Агар офисингиз кўриниши энг яхши жаҳон андозаларига мос келишини истасангиз, унда "Пойабзал ва спорт моллари" фирмасининг кўргазма залига ташриф буюринг. Биз сизнинг дидингиздаги офис мебели, канцелярия моллари, телефонлар, офис гиламлари, поёндози, калкуляторларни таклиф этамиз.

БУЛАРНИНГ ҲАММАСИ БИЗДА МУҲАЙЁ!

Тошкентдаги омборидан ташкилот қуйидагиларни тавсия этади:

- ***Цидектин*** *(ташқи ва ички текинхўр-паразитларга қарши).*
- ***Сульфетрим*** *(бактерияларга қарши кенг доирада таъсир этадиган препаратдир).*
- ***Альбензол 10 фоизли*** *(гижжаларга қарши кенг доирали таъсир этувчи препарат).*
- ***Клоксамит*** *(елим касалликларига қарши бир неча доривор препаратлар йиғиндиси).*
- ***Дисмиосикс*** *(жигар: қурт фасцилозга қарши).*
- ***Китофурол*** *(микробларга қарши, порошок препарат).*
- ***Пульмакит*** *(микробларга қарши порошок препарат).*
- ***Колибрион*** *(микробларга қарши порошок препарат).*
- ***Витеар А, Д3, Е*** *(эмлайдиган суюқ эритма витаминлар).*
- ***Витеар А, Д3, Е, С, К*** *(озуқлар билан бериладиган суюқ витаминлар).*
- ***Витеар-Тоталь*** *(эмлайдиган суюқ поливитаминлар).*
- ***Суи-фер*** *(темир моддали препарат).*
- ***Верибен*** *(қон касалликларига қарши препарат).*
- ***Беринил*** *(қон касалликларига қарши препарат).*
- ***Больфо плюс аэрозоль*** *(ҳайвонлар атрофидаги ташқи зараркунандаларга қарши).*

Булардан ташқари ташкилот Узбекистонга хоҳлаган буюртма берилган препаратиларни сифатли ва тайёрловчи завод нархи билан кафолатли етказиб бериш имкониятига эга.

Тел.: 41-08-66.

Ишбилармонлар диққатига!

“Бу муваффақият сари йўлдир”

Миллий Банкнинг кичик ва ўрта бизнесга техник ва молиявий ёрдам кўрсатиш бўйича янги дастури

Агар Сизда самарадор лойиҳавий фикр ва уни амалга ошириш учун эркин валютада кредит керак бўлса, Миллий Банк қошида махсус тузилган бўлим лойиҳангизнинг режасини тайёрлашда, бизнес-режа ишлаб чиқишда ва лойиҳанинг оптимал таъминот схемасини танлашда ёрдам кўрсатади.

Кўриб чиқиш учун маҳсулоти экспортга, ёки импортни камайтиришга мўлжалланган лойиҳалар қабул қилинади.

Кредит ҳужжатларини тайёрлаш ва бу борада керак бўладиган маслаҳатларни, бланк қоғозларини банкнинг барча бўлимларидан олишингиз мумкин.

Лойиҳаларга қуйидаги асосий талаблар қўйилади:

- кредит миқдори 100 мингдан 5 млн. АҚШ долларигача;
- кредитдан фойдаланиш муддати 10 йилгача;
- ўз маблағлари кўчмас мулк билан биргаликда лойиҳа харажатларининг 25 фоизини ташкил этиши лозим;
- кредит кафолат, суғурта ёки мулк гарови билан таъминланиши шарт.

Барча саволлар бўйича қуйидаги телефонлар орқали Миллий Банк бўлимларига мурожаат этишингиз мумкин.

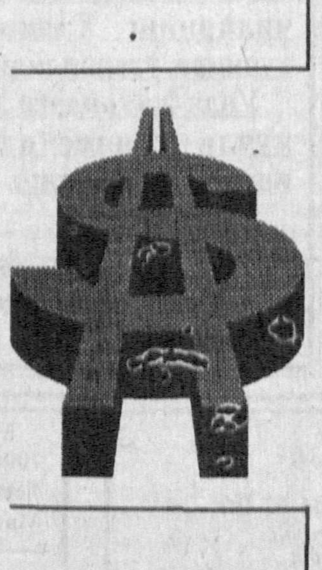

Телефонлар	
Бошқарма	(3712) 337151
Банк бўлимлари	
Андижон	(37422) 67394
Бухоро	(36522) 36973
Гулистон	(36722) 37941
Жиззах	(37222) 63948
Қарши	(37522) 44921
Навоий	(43622) 34167
Наманган	(36922) 66587
Нукус	(36122) 74882
Самарқанд	(3662) 335750
Термиз	(37622) 46807
Тошкент	(3712) 544869
Урганч	(36222) 65356
Фарғона	(37322) 41614

Биз ишингизнинг ривожланишига кўмаклашамиз!

АҲОЛИ ЭЪТИБОРИГА!

ЛЮМИНЕСЦЕНТ ЛАМПАСИ ЭЛЕКТР ЭНЕРГИЯНИ ТЎРТ МАРТА КАМ САРФЛАЙДИ
Хизмат қилиш муддати - 10 марта кўп.

Ва яна иқтисод қилиш бўйича бир нечта МАСЛАҲАТЛАР...

- Битта катта лампочка бир нечта майда, кам қувватлисига қараганда тежамкорроқдир.
- Овқат тайёр бўлгунга қадар электроплита духовкасини ўчириб қўйсангиз - электроэнергия кам сарф бўлади.
- Дазмоллаётганингизда бошқа ишларга чалғиманг, чунки дазмол - энг кўп электр энергияси сарфлайдиган прибордир.
- Албатта тежамкорликнинг умумий қоидаларига амал қилиб, электр ёритгичлар, телевизор, радио ва бошқаларни ўз вақтида ўчиринг.

ЎЗЭНЕРГОНАЗОРАТ.

Ҳозирги пайтда жисмоний ва маданий-маънавий тарбия ижтимоий омил сифатида тобора катта аҳамият касб этмоқда. Шу жиҳатдан Президентимиз, республика ҳукумати Ўзбекистонда жисмоний тарбия ва спортни тараққий эттиришга, маданий-маърифий ишларни янада кучайтиришга алоҳида эътибор бераётир.

ЖИСМОНИЙ ВА МАЪНАВИЙ ТАРБИЯ — ДАВР ТАЛАБИ

Истиқлолнинг дастлабки йилида «Жисмоний тарбия ва спорт тўғрисида» Ўзбекистон Республикасининг қонуни қабул қилиниб, спорт жисмоний ва маънавий камолотнинг муҳим воситаси экани, у республика халқлари ўртасида дўстликни мустаҳкамлаш, ижтимоий ва иқтисодий тараққиёт ишига хизмат қилиши асослаб берилгани мустақил Ўзбекистонимизда спорт равнақи учун катта йўл очди.

Халқаро олимпиада қўмитаси президенти Хуан Антонио Самаранчнинг ўтган йили мамлакатимизга ташрифи чоғида: «Биз спорт жуда машҳур бўлган, кишилар уни яхши билган ва севган мамлакатга келдик», деган сўзлари нечоғли ҳақ эканини истиқлол йилларида спорт равнақи борасида бутун мамлакатда, шу жумладан, Наманган, Андижон ва Фарғона вилоятларида қилинган ва қилинаётган ишлар яна бир карра тасдиқлайди.

Фарғона водийси вилоятларида минглаб жисмоний тарбия ва спорт жамоалари фаолият кўрсатмоқда. Секцияларда қирққа яқин спорт турлари бўйича, шунингдек, соғломлаштириш йўналишидаги гуруҳларда фуқароларнинг жисмоний тарбия билан шуғулланишлари учун барча шарт-шароитлар яратилган. Бугунги кунда Наманган вилоятида 15 та бассейн, 394 та спорт зали, 596 та баскетбол, 1757 та волейбол, 301 та футбол майдонлари, Андижон вилоятида 423 та спорт зали, 2577 та спорт майдончаси, Фарғона вилоятида эса 515 та спорт зали, 50 та бассейн, 3147 та спорт майдончаси ва ўйингоҳлар мавжуд.

Минтақада спортнинг оммавийлигини оширишга катта эътибор берилмоқда. Кўплаб мусобақалар ўтказиляпти. Спорт беллашувлари Наврўз, Ғалаба ва Мустақиллик байрамлари муносабати билан ўтказиладиган тадбирларнинг ажралмас қисмига айланиб қолган.

Жисмоний тарбия ва спортни тарғиб этиш ҳамда ривожлантириш борасида Наманган вилоятида, айниқса, катта ишлар амалга оширилаётир. Наманганлик спортчиларнинг турли халқаро мусобақаларда Ўзбекистон шарафини ҳимоя қилиб, юксак мукофотларга сазовор бўлаётганлари ҳам вилоятнинг спорт жабҳасида пешқадамлиги кўзгусидир. Хусусан, Японияда ўтказилган 12-Осиё ўйинларида Фарҳод Магамедов, Олег Вертельников каби вилоят спортчилари Ўзбекистон терма жамоаси таркибида қатнашиб, катта ютуқларга эришди. Рустам Мамажонов Жакарта шаҳрида ўтган Осиё чемпионатида мустақил Ўзбекистон тарихида биринчи бор эркин кураш бўйича чемпионликни қўлга киритган бўлса, Носир Дадабоев бокс бўйича Жакзон хотирасига бағишлаб ўтказилган халқаро турнир ғолиби бўлди.

Албатта, Наманганда вилоят ҳокимлиги, вилоят жисмоний тарбия ва спорт ҳамда маданият бошқармалари эътибор қаратиши лозим бўлган муаммолар йўқ эмас. Айтайлик, чўмилиш бассейнларини таъмирлаш ва замонавий жиҳозлаш ишларига етарлича аҳамият берилмаяпти. Хусусан, шаҳардаги «Ёшлик» сув спорт уюшмасида бассейн қозонхонаси икки йилдан буён ишламаётир. Наманганлик чавандозлар бу йилги республика мусобақасида фахрли тўртинчи ўринни эгаллаган. Бироқ катта маблағ сарфлаб қурилган отчопарнинг бугунги кундаги ҳолати, таъминотдаги узилишлар наманганлик чавандозларни иқтисодий жиҳатдан қўллаб-қувватлаш кераклигини кўрсатади.

Андижон вилояти ўсмир-ёшларнинг гимнастика бўйича спорт мактабида замонавий спорт жиҳозлари ҳамда қулай шарт-шароитга эга гимнастика зали мавжуд. Унда енгил атлетика бўйича Ўзбекистон терма жамоаси шу йил сентябрь ойида Японияда ўтажак жаҳон чемпионатида қатнашиш учун машқлар ўтказаётганига гувоҳ бўлдик. Андижонда ҳам миллий курашга алоҳида эътибор берилмоқда. Жумладан, вилоят яқин кунларда Бобур хотирасига бағишлаб халқаро кураш турнирини ўтказишга ҳозирлик кўряпти. Барча туманларда кураш майдонлари мавжуд. Вилоятда хўжалик ҳисобида ишлайдиган футбол, енгил атлетика, бокс федерациялари, «Андижонпахлавон», «Андижонбаскетбол», «Элёр» (волейбол), «Тўқимачи» (гандбол), «Звезда» ва «Андижанка» (чим устида хоккей) спорт клублари муваффақиятли фаолият кўрсатяпти.

Аммо, Пахтаобод ва Олтинкўл туманларидаги айрим стадион ва кураш майдонларида чимларнинг қовжираб ётгани, ўриндиқларнинг йўқлиги, зарур спорт жиҳозларининг, жумладан, тўпларнинг етишмаслиги сингари камчиликлар қайд этилди.

Жалолқудуқ туманида ҳалигача катта стадион йўқ. Бўз туманидаги янги қурилган ўйингоҳдан эса ҳозиргача фойдаланилмаяпти.

Фарғона вилоятида ихтисослаштирилган болалар ва ўсмирлар олимпия резерви спорт мактаби 1972 йилдан буён фаолият кўрсатади. Мазкур мактаб вакиллари республика чемпионати ва халқаро турнирларда фаол қатнашиб, яхши натижаларга эришмоқда. Қува дон маҳсулотлари ҳиссадорлик жамиятининг жисмоний тарбия-соғломлаштириш маркази нафақат вилоят, балки республикамиз миқёсида ўрнак қилиб кўрсатишга муносиб. Мазкур ишга тушганига энди икки ой бўляпти. Корхона маблағи ҳисобидан қурилган мазкур замонавий ва қулай спорт иншоотида волейбол секцияси, стол тенниси, бассейн, шифокор бурчаги, сауна, ҳаммом, қисқача айтганда, жисмоний тарбия билан шуғулланиш ҳордиқ олиш учун барча қулайликлар бор.

Лекин вилоятдаги бошқа бир ҳиссадорлик жамияти — «Узфуқаросанаоатқурилиш» мулкчилик шаклини ўзгартирган, корхона спорт залини ўз ихтиёрида сақлаш имкониятига эга бўлмай қолгани жуда ачинарлидир. Натижада ушбу зални ижарага олган вилоят жисмоний тарбия ва спорт бошқармасининг теннис бўлими ўз фаолиятини тўхтатишга мажбур бўлмоқда.

Андижон чет тиллар институти спорт комплексида амалга оширилаётган ишлар диққатга молик. Фарғона Давлат университетида эса, аксинча, бир неча йиллардан бери фаолият кўрсатаётган сузиш бассейни, спорт майдончалари бузиб юборилган. Вилоятнинг йирик спорт иншоотларида ҳам аҳвол қониқарли эмас. Масалан, марказий спорт базаси бўлган «Спартак» ўйингоҳи ҳозирги кун талабларига жавоб бермайди. «Дельфин» спорт комплексининг катта сузиш бассейнини таъмирлаш ишлари бир йилдан буён чўзиб келинмоқда. Охунбобоев мавзесидаги спорт-соғломлаштириш комплекси ва шаҳар марказидаги сузиш бассейни қурилиши ўз ҳолига ташлаб қўйилган. Тошлоқ туманида марказий стадион йўқ. Ўзбекистон, Олтиариқ, Фарғона ва Охунбобоев туман марказларидаги ўйингоҳлар эса масъулиятсизлик оқибатида қониқарсиз аҳволга келиб қолган.

1993 йили Вазирлар Маҳкамасининг «Ўзбекистон Республикасида футболни янада ривожлантириш тадбирлари тўғрисида»ги қарори эълон қилингани мамлакатимиз, жумладан, Фарғона водийси футбол ишқибозлари, мутахассислар ва футболчилари учун олам-олам қувонч бахш этди. Ушбу қарор асосида вилоятларда мавжуд ўйингоҳларни ободонлаштириш ва таъмирлаш, вилоят ва республика чемпионати ўйинларини, халқаро турнирларни ўтказиш талабларига жавоб берадиган янги футбол майдонлари қуриш ишлари амалга ошириш бошланди. Бугунга келиб мазкур ўйингоҳлар сони Наманган вилоятида 25 тага, Андижонда 20 тага, Фарғона вилоятида 18 тага етди.

Наманган вилоятида «Навбаҳор» футбол жамоаси ўйинларини ўтказиш байрам тусига айланган. Футбол кунлари марказий ўйингоҳ йўналишига қўшимча транспорт воситалари қўйилиши, «Навбаҳор»нинг сафардаги ўйинларида ишқибозлар иштирокини таъминлаш учун вилоят ҳокимлиги ташаббуси билан «Ўзбектуризм» миллий компаниясининг Наманган вилоят бўлими томонидан ҳомий ташкилотлар ҳисобига автобуслар ажратилиши, шунингдек, вилоятда махсус футбол газетасининг чоп этила бошлаши каби янгиликлар чарм тўп ишқибозларининг кўнглини хушнуд этмоқда. Бундан ташқари, вилоятнинг Тўрақўрғон, Косонсой, Мингбулоқ, Ҳаққулобод, Уйчи, Учқўрғон, Чуст туманларидаги ўйингоҳларда туманлар, қишлоқлар, маҳаллалар, меҳнат жамоалараро футбол ўйинларини ўтказиш яхши йўлга қўйилган.

Андижон вилоятида сўнгги икки йил ичида «Наврўз» марказий стадиони, шунингдек, Шаҳрихон ва Қўрғонтепа шаҳарларидаги ўйингоҳлар тўла таъмирланди, Олтинкўл ҳамда Чинобод туманларида янги ўйингоҳлар қурилиши тугалланмоқда.

Фарғона вилоятининг Фарғона, Марғилон шаҳарларидаги, Риштон, Бағдод, Бувайда, Бешариқ, Ёзёвон туманларидаги ўйингоҳлар ҳам қисқа фурсат ичида мавжуд талабларга жавоб берадиган ҳолатга келтирилди. Учкўприк туманидаги марказий стадионни мустақиллик байрами арафасида ишга тушириш учун қурилиш жадал бормоқда.

Шу ўринда спортга муносабат ҳақида икки оғиз гапириб ўтиш жоиз деб ҳисоблаймиз. Учкўприкка халқни катта мақсадлар сари руҳлантиришнинг бирдан бир йўли спортни ривожлантириш деб ҳисоблашади. Туман марказидаги ташландиқ ҳолга келиб қолган стадион қурилишига алоҳида эътибор қаратилди. Туманда кейинги бир йил ичида қурилиб ишга туширилган кўплаб-кўп маданий-маиший объектлар ансамблини тўлдирувчи бу улкан спорт комплексидаги ўзгаришлар ишқибозлар ва ёшларнинггина эмас, балки спортчиларнинг ҳам руҳини кўтариб юборди. Учкўприклик ёш волейболчиларнинг республика чемпионатида ғолиб бўлишларига ана шу нуқтаи назардан баҳо бермоқ даркор.

Мамлакатимиз пойтахтида икки йилдан буён ўтказилаётган ва халқаро спорт оламида тобора нуфузга эга бўлиб бораётган теннис бўйича Ўзбекистон Президенти кубоги учун халқаро мусобақа юртимиз спорт тарихида мутлақо янги спорт тури — теннис даврини бошлаб берди.

Саккиз ойлик қисқа фурсат ичида Фарғонада халқаро турнирларни ўтказишга мослиги ва ҳусни тароватида билан Ўзбекистоннинг тўнғич корти — «Юнусобод» спорт иншоотига издошликка муносиб «Истиқлол» теннис мажмуи қад ростлади. Наманган ва Андижонда ҳам қулай, салобатли, гўзал ва бетакрор теннис кортлари байрам арафасида ишга тушади.

«Кишиларда, энг аввало ёш авлодда юқори маданият ва маънавиятни, меҳр-оқибат ва ҳалолликни, ахлоқий покликни шакллантириши лозим бўлган ижтимоий-маданий муассасалар — кутубхоналар, театрлар, музейлар, кўргазма заллари ва бошқаларни моддий базасини мустаҳкамлаш ва уларни ривожлантиришга алоҳида эътибор бериш зарур», дейилади юртбошимизнинг «Ўзбекистон иқтисодий ислоҳотларни чуқурлаштириш йўлида» номли китобида.

Ҳозирда Наманган вилоятида 896 та маданий-маърифий муассаса мавжуд. Республика мустақиллик куни байрами арафасида ҳам бир қанча маданий-маърифий иншоотлар ишга тушади. Жумладан, Тўрақўрғон туманида 1862-1937 йилларда яшаб ижод этган олим, шоир, матбаачи Исҳоқхон Ибрат музейи шу кеча-кундузда очилиш арафасида.

Косонсой туманида республикада биринчилар қаторида қишлоқ маданий маркази очилди. Ҳашар йўли билан 4,5 ойда қурилган Чиндовул гузаридаги мазкур маданият мажмуида аҳоли учун зарур барча маиший ва маданий хизмат объектлари мавжуд.

Яқинда Наманган шаҳрида «Мерос» илмий-маърифий ва маданий маркази ташкил этилди. Марказнинг кўргазма залларида вилоят ҳудудида яшаб ижод этган 43 нафар шоир ва ёзувчи асарларидан намуналар қўйилган. Қисқа вақт ичида бу масканда кўплаб учрашувлар, илмий анжуманлар ўтказилди.

Нодира номидаги вилоят кутубхонаси ҳамда шаҳар ва тумандардаги марказлашган кутубхоналар тармоғи, уларнинг жойлардаги шохобчалари вилоят аҳолисига самарали хизмат қилмоқда. Вилоят кутубхонасида беш минг пластинкали фонотека мавжуд. Нодира юбилейи арафасида кутубхона қошида машҳур шоира ҳаёти ва ижодига оид алоҳида бўлим ташкил этилди. Таассуфки, биринчи ярим йил давомида кутубхона фондига атиги 100 хил номда 410 дона китоб келиб тушган.Афсуски, кутубхоналар фондларини янги китоблар билан бойитиш борасидаги муаммо Андижон, Фарғона вилоятларига ҳам хос экан. Айтайлик, Андижон вилояти Балиқчи тумани марказидаги болалар кутубхонаси олти ой давомида бор-йўғи 47 та китоб олган.

Фарғонанинг Ал-Фарғоний номидаги вилоят кутубхонаси мутасаддилар дарслик, ўқув қўлланмалари, соҳалар бўйича китоблар етишмаслиги, болалар учун адабиётлар жуда камлигини айтишди. Дарҳақиқат, турли соҳалар бўйича алоҳида бўлимларга эга, фондида 316249 та китоб сақланаётган кенг ва шинам ушбу кутубхонанинг ҳозирги тиллардаги адабиёт бўлими жуда ғариб. Бозор иқтисодиётига оид қўлланмалар бўлимига эса мазкур йилнинг пойтахтда чоп этилаётган замонавий китобларнинг ярми ҳам етиб келмаган.

Вилоятлардаги кутубхоналарнинг фондларига зарур замонавий китобларнинг етиб бормаслиги ёхуд республикамиз деярли барча вилоятларида матбаачилик ишлари йўлга қўйилаётган бугунги кунда китоб таъминотининг биргина пойтахт билан боғланиб қолишдек ҳолатларни, қолаверса, китоб таъминоти билан боғлиқ маблағ муаммоларини зудлик билан кўриб чиқиш ва ижобий ҳал этиш лозим бўлади.

Наманганликлар бошлаган яна бир ташаббус мавжуд маданият уйларини хўжалик ҳисобида ишлашга ўтказишдир. Тўрақўрғон туманидаги мева қуритиш комбинатининг муҳташам маданият уйи ҳозир ўзини ўзи маблағ билан таъминлаш асосида иш юритмоқда. Йил охирига қадар вилоятдаги барча маданият уйлари тўла хўжалик ҳисоби асосида ишлашга ўтади. Келгуси йилдан бу ташаббусни андижонлик ва фарғоналик маданият ходимлари ҳам қўллашга ҳозирлик кўрмоқдалар.

Маълумки, Фарғона вилоят маданият ишлари бошқармаси республикада биринчи бўлиб вилоятда тажриба тариқасида «Қишлоқ маданият маркази» ташкил этиш таклифи билан чиқди. Дастлаб Охунбобоев туманидаги Ғиштмон қишлоғида маданият маркази қуриб битказилган бўлса, ҳозирда вилоятнинг Охунбобоев туманида Кўмтепа, Қува туманида Сойкелди, Деҳқонобод, Қизил Юлдуз, Акбарабод қишлоқ маданият марказлари иш бошлади. Жумладан, Деҳқонобод қишлоқ маданият марказида ўндан ортиқ маданий-маиший хизмат шохобчалари бор. Бозор, алоқа ва банк бўлимлари, телерадио узатиш устахонаси, кутубхона, хўжалик тарихи музейи, сартарошхона, тикувчилик цехи, сутхона, новвойхона ана шулар жумласидандир. Мустақилликнинг тўрт йиллиги байрамига қадар вилоятда 50 га яқин ана шундай маданият марказлари ишлай бошлайди.

Шунинг баробарида, ҳар учала вилоят маданий-маърифий муассасаларида айрим муаммолар ҳам мавжудки, улар бир-бирига ўхшашлиги билан характерлидир. Масалан, маданият ва истироҳат боғларининг моддий-техник базаси қийин аҳволда. Мавжуд аттракционлар эскирган. Маданият ва истироҳат боғларининг хўжалик ҳисобида бўлиши улар фаолиятига салбий таъсир қилмоқда. Бу масканлар учун замонавий аттракционлар, ўйин автоматлари зарур.

Ҳадемай пахта йиғим-терими мавсуми бошланади. Дала меҳнаткашларига маданий хизмат кўрсатиш, албатта, маданият ва санъат муассасалари зиммасидаги вазифа. Лекин бадиий ташвиқот бригадалари, ҳамда концерт гуруҳлари автотранспорт муаммоси туфайли пахтакорларимизга хизмат кўрсатишда йилдан-йилга қийинчиликларга учраяпти. Маданий-маърифий муассасалар ихтиёридаги автоуловларнинг аксарияти таъмир талаб, уларга эҳтиёт қисмлар етишмайди.

Вилоятлар раҳбарлари бундай камчиликларни бартараф этиш учун тез фурсатда зарур чора-тадбирлар кўришига ишонамиз. Зотан, Президентимиз таъкидлаганидек, маданиятнинг томоша-кўнгилочар манзиллар комплексини бутунлай тижорат билан боғлаб қўйишга йўл қўймаслик лозим.

Яқинда Фарғона вилоятидаги 25-мусиқа мактабининг 3-синф ўқувчиси Лазиз Зокиров мустақил диёримиз ёш истеъдод соҳиблари қатори республика Президенти стипендиясига сазовор бўлди. Водийда элимиз, юртимиз, юртбошимиз умидларини рўёбга чиқариб, Ўзбекистон донғини оламга тарата оладиган бундай иқтидор эгалари кўплаб етишиб чиқиши шубҳасиз. Чунки, мазкур минтақада маданият ва маънавият, жисмоний тарбия ва спорт жабҳасида амалга оширилаётган ибратли ишлар шундан дарак бераётир.

Ғулом МИРЗО,
ЎзА махсус мухбири.

• «Манас»нинг 1000 йиллиги олдидан

ИРМОҚ ВА ЎЗАНЛАРНИ БИРЛАШТИРГАН ТЕРАН ДАРЁ

Маълумки, Бирлашган Миллатлар Ташкилоти ва ЮНЕСКОнинг қарорига асосан қирғиз халқининг қаҳрамонлик эпоси — «Манас»нинг 1000 йиллик муборак юбилейи нишонланмоқда.

— «Туркистон — умумий уйимиз» шиори остида ўтаётган бу тадбир Ўзбекистон Республикаси халқаро маданий-маърифий алоқалар миллий ассоциациясида ҳам нишонланди. Бу ерга Қозоғистон, Қирғизистон республикаларининг Ўзбекистондаги элчихоналаридан ходимлар, таниқли олимлар, адабиётшунослар, манасшунослар, жамоат ташкилотлари вакиллари келишди.

— Биз бу ерга шу йилнинг 25-31 август кунлари Қирғизистон Республикасида ўтказиладиган «Манас»нинг 1000 йиллик байрами арафасида тўпландик, — деди ассоциация раиси М. Мирқосимов юбилейга бағишланган тадбирни очар экан.

— «Манас» шуниси билан қимматлики, у нафақат қирғиз халқининг, балки барча туркий халқларнинг, қолаверса, Марказий Осиё халқларининг бой ўтмишини, тарихини, зўравонлик ва истибдодга қарши биргаликда курашини, халқлар ўртасидаги дўстлик ҳамда ҳамкорликнинг тарихийлигини мужассамлаштирган асардир. Ҳозирги даврда жаҳоннинг кўпгина мамлакатларида, шу жумладан, республикамизда ўтказилаётган «Манас» юбилейига атаган бундай тадбирлар халқлар ўртасидаги дўстлик ва биродарликни мустаҳкамлашга хизмат қилишига шубҳа йўқ.

Йиғилганларда профессорлар С. Қораев, Т. Мирзаев, М. Муродов, манасшунос олим Зуҳриддин Шамсутдинов, шоир ва таржимон Турсунбой Адашбоев, туркияли меҳмон Али Чинор, «Нурли жол» газетаси муҳаррири, адабиётшунос Қалдибек Сейдановнинг «Манас» эпосининг халқ ижоди шаклида ирмоқ ва ўзанларни бирлаштирган теран дарё янглиғ бизгача етиб келиш тарихи, халқлар ўртасида дўстликни мустаҳкамлашга қўшган ва қўшаётган ҳиссаси тўғрисидаги маърузаларни катта қизиқиш билан тинглашди.

Ю. БЕКМУРОДОВ,
«Халқ сўзи» мухбири.

Бахмал туманидаги Усмат шаҳарчасида мустақилликнинг 4 йиллиги арафасида янги бахт уйи қуриб топширилди. 3 млн. сўмдан зиёд маблағ сарфланган мазкур бино ҳашар йўли билан бунёд этилди. Шарқона услубда қурилган, шаҳарчанинг кўркига кўрк қўшиб турган ушбу кошонада энди усматлик ёшлар турли тўй маъракалар, кечалар ўтказишлари мумкин.

СУРАТДА: янги бахт уйида тадбиркор Холиёр Мирзабеков ва боғча тарбиячиси Дилфуза Мирзабековалардан иборат яна бир янги оила рўйхатдан ўтди.

Б. ТУРАЕВ (ЎзА) олган сурат.

ШАҲРИСАБЗДА — КОЛЛЕЖ

Буюк соҳибқирон бобомиз юрти — Шаҳрисабзда ўтган йили Бухоро озиқ-овқат ва енгил саноат технологияси институтининг филиали ташкил этилган эди. Ушбу олий даргоҳнинг Шаҳрисабз филиали Қашқадарё вилоятида ҳам шу соҳа учун малакали мутахассислар тайёрлашга йўналтирилди. Яқинда Бухородаги озиқ-овқат ва енгил саноат технологияси институти филиали республика Вазирлар Маҳкамасининг қарорига кўра коллежга айлантирилди.

Янги ўқув йилидан бошлаб Шаҳрисабз коллежи мустақил билим даргоҳи сифатида иш бошлайди. Бу ерда бир неча мутахассисликлар бўйича кадрлар тайёрланади.

П. ГАДОЕВ,
«Халқ сўзи»мухбири.

«ЮНУСОБОД»ДА ЮЛДУЗЛАР ПОРЛАЙДИ

Пойтахт жамоатчилиги шанба куни очиладиган «Президент кубоги» мусобақаларини қизиқиш билан кутмоқда

Ҳаяжонли кунлар яқинлашган сари турнир мутасаддилари яна фаолроқ ҳаракат қилмоқдалар. Айни кунларда «Юнусобод» спорт саройида ҳаёт қизғин. Ниҳоят, беллашувларга қатнашиш истагини билдирган спортчилар ҳам аниқ бўлиб қолди. Тошкент турнирига 20 мамлакатдан 80 га яқин спортчи ариза берди.

Улар орасида теннис оламининг таниқли усталари бор. Бу жиҳатдан мусобақалар ўтган йилгидан анча юқори савияда бўлиши кутилмоқда. Буни оддий таққосдан ҳам билса бўлади. Агар бултурги турнирнинг энг «обрўли» меҳмони Чак Адамс профессионал теннисчилар таснифида 85-ўринда бўлган бўлса, бу йил эса қатнашувчиларнинг бир нечтаси кучли юзликка мансуб.

«Президент кубоги — 95» мусобақаларида Испаниядан 10 га яқин спортчи қатнашиши кутилмоқда. Бир йил олдин фақат улардан ягона вакил ташриф буюрганди. Айнан шу мамлакат вакили Хорди Аррес рейтинг бўйича 57-ўринни эгаллайди. Хорди 1992 йилги Олимпиада ўйинларида кумуш медални қўлга киритган. У кучли теннисчилар рўйхатида 23-ўринга (1991 йил 4 ноябрь) кўтарилган. Тошкентдаги мусобақалар ўтаётган кунларда, 29 августда у 31 ёшга тўлади.

Яна кучли юзликка мансуб ўйинчилардан бири чапақай Карл Уве-Штееб ҳам айни Тошкентга туғилган кунини нишонлайди. Тасодифни қарангки, Мустақиллик байрами куни у 28 ёшга тўлар экан. Штееб аллақачон спорт оламида бизнинг Огородов билан баҳслашишга улгурди. Яқинда ўтган Мюллер кубогида ҳамюртимиз билан кортга тушиб, 6:2, 6:4 ҳисобида ғолиб чиққанди. Албатта, мезбон сифатида Олег бу мусобақада меҳмонининг «иззатини жойига қўйиш» ҳақида ўйлаб кўрса керак.

Ҳохиш билдирган ўйинчиларнинг ҳаммасини таърифлаб ўтиш қийин. Улардан айримларини эслатиш эса ишқибозларда турнир мавқеи ҳақида тасаввур ҳосил қилиши мумкин. Аргентиналик Франко Давин (113)ни Огородов яқинда Прагада ўтган «Школа — 95» турнирида енгган эди. Марокколик Карим Аламий (120) тошкентлик мухлисларга яхши таниш. У ўтган йилги «Президент кубоги» турнирида жуфтлик мусобақаларида ғолиблардан бири бўлганди. Шунингдек, венгер Шандор Ножали (135), испан Марко Аурелио Гоорица (188), исроиллик Гилад Блум (327)ларни ўтган йилги турнир орқали яхши биламиз. Исроиллик Нир Вельгрин (599) бир йил олдин «Буюк ипак йўли» турнирида қатнашганди.

АҚШда мамлакат очиқ чемпионатида иштирок этиши муносабати билан ўтган йили ғолиб Чак Адамс бу йил Тошкент мусобақаларида қатнаша олмайди.

Бу йилги турнирда теннис жуда тараққий этган Швеция, шунингдек, Польша, Португалия, Болгария, Финляндия каби мамлакатлардан спортчилар биринчи марта қатнашадилар.

Мусобақага бизнинг вакилларимиз ҳам яхшигина натижа билан келдилар. Темур Ғаниев, Вадим Кутенко, Темур Хонхўжаевларнинг маҳорати ошди. Олег Огородов ва Дмитрий Томашевич халқаро мусобақаларда юқори натижаларни кўрсатдилар. Агар Олег бир йил олдин кучли теннисчилар таснифида бешинчи юзликка кирган бўлса, бу йил унинг рейтинг кўрсаткичи 193 ни ташкил қилади. Дмитрий эса рейтинг бўйича ана ўша: 944-ўриндан 378-ўринга кўтарилди.

Ҳ. САТТОРОВ,
«Халқ сўзи» мухбири.

ЖУРНАЛИСТЛАР ДИҚҚАТИГА!

25 август соат 17.00 да «Юнусобод» теннис саройида «ПРЕЗИДЕНТ КУБОГИ» Халқаро теннис турнирига аккредитация қилинади.

«ПРЕЗИДЕНТ КУБОГИ»
турнирининг матбуот маркази.

«ПРЕЗИДЕНТ КУБОГИ»

Шу йил 26 августдан 3 сентябргача Тошкентдаги «Юнусобод» спорт комплексида Ўзбекистон Президенти Кубоги учун профессионал теннисчиларнинг Халқаро турнири ўтказилади.

Унда жаҳондаги энг кучли теннисчилар иштирок этишади.

* * *

Чипталар «Юнусобод» комплекси кассаларида сотилмоқда.

ЎТГАНЛАРНИНГ ОХИРАТИ ОБОД БЎЛСИН

Ўзбекистон Ёзувчилар уюшмаси ва Адабиёт жамғармаси жамоаси Ҳамза номидаги ижод уйи директори А. Тўраева онаси **ЎҒИЛ Момо мулло Боймурот қизининг** вафоти муносабати билан чуқур таъзия изҳор этади.

«Ўзавтотрансбутлаш» АЖ жамоаси «Ўзавтотрансбутлаш» АЖ раиси А. Абдувалиевга отаси **Абдулхай АБДУВАЛИЕВнинг** вафоти муносабати билан чуқур таъзия изҳор қилади.

Ўзбекистон Республикаси энергетика ва электрлаштириш вазирлиги жамоаси вазирлик хўжалик бошқармаси бош ҳисобчиси ўринбосари Ш. А. Ваҳобовага отаси **Абдулла ХЎЖАЕВнинг** вафоти муносабати билан чуқур таъзия изҳор этади.

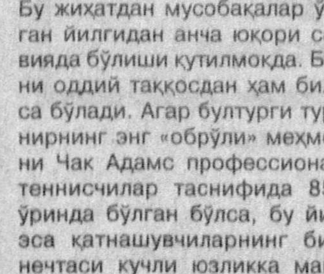

ХАЛҚ СЎЗИ • НАРОДНОЕ СЛОВО

МУАССИСЛАР:
Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси Кенгаши ва Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамаси

Бош муҳаррир:
Анвар ЖЎРАБОЕВ.

БЎЛИМЛАР:
Парламент 33-57-34;
Хатлар 33-07-48;
Қишлоқ хўжалиги 36-07-94;
Иқтисодиёт 36-36-65;
Маънавият 36-35-60;
Ахборот 36-29-89;
Тунги муҳарририят 33-10-28.

МАНЗИЛИМИЗ:
700000, ГСП
Тошкент шаҳри,
Матбуотчилар кўчаси, 19-уй.

Навбатчи муҳаррир — О. Раҳимов.
Навбатчи — Ф. Санаев.

Рўйхатдан ўтиш тартиби № 0001. Буюртма Г. — 0351. 51671-нусхада босилди, ҳажми — 2 табоқ. Офсет усулида босилган. Қоғоз бичими А—2

«Шарқ» нашриёт-матбаа концерни босмахонаси. Корхона манзили: «Буюк Турон» кўчаси, 41. Газета IBM компьютерида терилди ва саҳифаланди. Босишга топшириш вақти—21.00 Босишга топширилди — 23.00. 1 2 3 4 5 6